

ANCHETĂ: Majoritatea copiilor ucraineni refugiați în țara noastră consideră că românii sunt primitivi, în ciuda dificultăților lingvistice, a problemelor financiare și a accesului dificil la servicii de sănătate

- Povestea mamei cu un copil refugiat în România și altul pe front, în Ucraina -

Sunt un suflet împărțit între două case, două țări, Ucraina și România, două lumi. Una mi-a dat rădăcinile, cealaltă mi-a oferit un loc ferit de pericol pentru mine și unul dintre copii. Port ambele în inimă, căutând echilibrul între dor și speranță. – Iryna, din Odesa, mama lui T., o fetiță de 10 ani. Fiul cel mare luptă pe front, în Ucraina.

- **4 din 5 familii cuprinse în consultare au sosit în România în urmă cu peste un an (86,8%), iar aproape 7 din 10 (69,7%) au o durată de ședere pe teritoriul României de peste 2 ani;**
- **Cele mai dificile obstacole apar în ceea ce privește sănătatea (incluzând controalele medicale și medicamentele) – 55,5%, urmată îndeaproape de locuință (chirie și utilități) – 54,6%;**
- **Principalele dificultăți la școală pentru copiii ucraineni sunt barierele lingvistice (74,9%) și bullyingul din partea colegilor (8,3%).**

București, 24 februarie 2025: Cele mai mari obstacole pentru copiii ucraineni și familiile lor care și-au găsit refugiu în România sunt cele legate de accesul la servicii de sănătate (controalele medicale și medicamentele), urmate îndeaproape de dificultățile legate de locuință (chirie și utilități). În ceea ce privește accesul la educație, doar 16,1% dintre părinții ai căror copii sunt înscriși în sistemul românesc de educație sunt de părere că aceștia nu se confruntă cu nicio dificultate la școală, iar principalele dificultăți indicate sunt barierele lingvistice (74,9%) și suprasolicitarea generată de frecventarea în paralel a două sisteme de educație (34,5%), arată o anchetă Salvați Copiii România, realizată la trei ani de la declanșarea războiului din Ucraina.

Ponderea ridicată a familiilor care semnalează imposibilitatea sau dificultatea de a acoperi nevoile legate de sănătate este și mai îngrijorătoare, dacă ținem cont de faptul că doar 16,7% dintre respondenți au menționat că niciun membru al familiei lor nu s-a confruntat cu probleme de sănătate în ultimele șase luni.

Întrebați fiind dacă se simt bine conectați și integrați în comunitatea românească, aproape jumătate dintre participanții la consultare afirmă că nu au atins acest nivel (47,2%), în timp ce doar 17% au acest sentiment de integrare (diferența este reprezentată de indecizi).

Deși relativ puțini dintre respondenți au sentimentul de conectare și integrare, peste trei sferturi dintre ei (77,2%) consideră că românii sunt primitivi. În schimb, dificultățile lingvistice, dificultatea de a găsi un loc de muncă bine remunerat și accesul dificil la sănătate sunt motive care îi fac pe mulți dintre respondenți să simtă că România nu le poate deveni acasă.

4 din 5 familii cuprinse în consultare au sosit în România în urmă cu peste un an (86,8%), iar aproape 7 din 10 (69,7%) au o durată de ședere pe teritoriul României de peste 2 ani, în timp ce ponderea celor abia ajunși este foarte redusă, doar 7% dintre respondenți indicând un interval de sub 6 luni de la sosire.

Alte date relevante din anchetă:

- Urmărind categoriile de nevoi pe care familiile nu le acoperă sau le acoperă cu greu, observăm că cele mai dificile obstacole apar în ceea ce privește sănătatea (incluzând controalele medicale și medicamentele) – 55,5%, urmată îndeaproape de locuință (chirie și utilități) – 54,6%.

- Școlile publice continuă să reprezinte serviciul cel mai ușor de accesat, 65,1% din familiile care au avut nevoie de acest tip de serviciu considerând că școlile sunt accesibile sau ușor accesibile.
- Îngrijirea copiilor (52,8%) și necunoașterea limbii române (50,6%) continuă să reprezinte motivele invocate de peste jumătate dintre respondenții care nu dețin un loc de muncă.
- În ceea ce privește intenția de a rămâne în România, cea mai mare parte dintre familiile chestionate se află într-o situație de incertitudine. 56,7% au optat pentru răspunsul "Nu știu", iar ponderea celor care au în vedere o relocare în viitorul apropiat (mai puțin de un an) este foarte redusă (3,7%). Aproape 2 din 5 respondenți (39,6%) intenționează să rămână în țara noastră pentru cel puțin încă un an.
- Raportându-ne doar la familiile ai căror copii au vârsta școlară, aproape una din 10 (9,4%) nu reușește să asigure școlarizarea copiilor (a tuturor sau doar a unora dintre copiii familiei).
- În ceea ce privește modalitatea de participare la educație, se remarcă faptul că odată cu nivelul de educație, crește proporția copiilor care participă exclusiv la educația online (de la 31% în cazul elevilor din ciclul primar la 59% în cazul liceenilor), în detrimentul celor care sunt incluși (și) în sistemul românesc de educație.
- Principalele dificultăți la școală sunt barierele lingvistice (74,9%). Într-o măsură semnificativ mai redusă, sunt semnalate și neglijarea din partea cadrelor didactice (9,2%), bullyingul din partea colegilor (8,3%) sau o atitudine de hărțuire din partea profesorilor (2%).
- Peste 9 din 10 familii (91,6%) locuiesc în apartamente sau case închiriate, ponderi mult mai mici înregistrându-se în cazul celor care locuiesc în hoteluri sau pensiuni – gratuit sau contra cost (3,8% cumulativ), în gazdă la rude sau prieteni (1,3%) sau în centre de cazare (1,3%).
- În ceea ce privește sursele de venituri utilizate pentru acoperirea cheltuielilor cu închirierea locuinței, cel mai frecvent sunt indicate salariile (68,5%) și sursele de altă natură (29,9%), în timp ce doar 8,2% dintre respondenți menționează sprijinul guvernamental.

Îmi cresc singură cele două fiice, am început să muncesc a doua săptămână după sosirea în România, îmi plătesc chiria cu banii proprii. Am o boală endocrină care îmi cauzează constant hemoragii, în ultimele cinci luni am avut nevoie de numeroase injecții și pastile. Mi le-am cumpărat singură pe toate. Medicul mi-a recomandat niște investigații în privat, am reușit să le plătesc datorită unei organizații care m-a ajutat cu acești bani, dar starea mea de sănătate a rămas la fel. În ultimul timp, îmi doresc să las totul baltă și să mă întorc acasă, dar orașul meu este sub bombardamente. (mamă ucraineană)

Precizări metodologice: Analiza are la bază un chestionar online, se bazează pe 676 de răspunsuri valide, informațiile fiind oferite la nivel de familie/gospodărie. Familiile pentru care s-au oferit răspunsurile totalizează 2.243 de membri, dintre care 1.088 de copii și 1.155 de adulți.

Perioada de culegere a datelor: 29 ianuarie – 5 februarie 2025.

Povestea lui T., fetița de 10 ani căreia îi este teamă pentru fratele rămas pe front, în Ucraina

T.V., o fetiță de 10 ani, a ajuns în România împreună cu mama sa în aprilie 2022, venind din Odesa. Decizia de a pleca a fost luată pentru a-i oferi copilului un loc mai sigur. Fratele mai mare al fetiței a rămas în Ucraina și se află pe front, menținând legătura cu familia prin telefon.

Mama a reușit să obțină protecție temporară în România, beneficiind astfel de servicii sociale, medicale și educaționale. Din mai 2023, familia este sprijinită de Salvați Copiii prin programe dedicate copiilor refugiați. T.V. participă la cursuri de limba română, activități recreative și educaționale, precum Clubul Copiilor, ateliere de creație, terapie cu animale și pictură. Pentru a-și putea continua studiile online în Ucraina, a primit o tabletă din partea organizației.

Mama fetiței este profund îngrijorată pentru fiul său aflat pe front, motiv pentru care a beneficiat de consiliere psihologică. Ea a urmat cursuri de limba română și engleză și a primit sprijin pentru accesarea serviciilor medicale.

Situația financiară a familiei este dificilă. Mama lucrează la curățenie în schimbul cazării, fără un venit stabil. Cu ajutorul tichetelor sociale oferite de Salvați Copiii reușește să cumpere alimente, produse de igienă și medicamente. Își amintește momentul când, la începutul războiului, nu și-a permis să îi cumpere fetei un covrig. Astăzi, datorită sprijinului primit, mama și fiica au reușit să-și asigure necesitățile de bază și să descopere chiar și gustul unui mango.

Prin activitățile educaționale din Centrul de Consiliere și Servicii Integrate Salvați Copiii, T.V. s-a integrat mai ușor, și-a făcut prieteni și și-a descoperit talentul la pictură. Lucrările ei sunt expuse cu mândrie pe pereții camerei, iar mama povestește cu emoție bunicii din Ucraina cât de atent și frumos pictează fetița ei.

Note pentru redactori:

- Până în prezent, Salvați Copiii România a oferit sprijin pentru 367.500 de persoane, dintre care 184.800 de copii ucraineni și 182.700 de adulți. Salvați Copiii a acordat o atenție deosebită furnizării de servicii directe copiilor, părinților și adulților vulnerabili, dezvoltând intervenții rapide pentru a răspunde situației de urgență, dar și nevoilor de integrare ale acestora, prin oferirea de suport material și financiar, traducere și consiliere informațională, suport psiho-social, precum și îndrumare și consiliere pentru accesarea drepturilor și serviciilor disponibile, cum ar fi accesarea sistemului de învățământ, a serviciilor medicale, a locurilor de muncă sau a serviciilor de consiliere emoțională.
- Începând din aprilie 2022, Salvați Copiii, pe lângă punctele de lucru de la granițe și zone de tranzit, a deschis mai multe Centre de Consiliere și Servicii Integrate în întreaga țară pentru a oferi asistență copiilor ucraineni și familiilor acestora. În ultimii trei ani, 19.496 de copii și 23.415 de adulți au beneficiat de serviciile oferite în aceste centre.
- În 2025, Salvați Copiii își desfășoară activitatea în cinci Centre de Consiliere și Servicii Integrate situate în București, Galați, Iași, Suceava și Baia Mare. Intervenția Salvați Copiii se concentrează pe promovarea integrării și bunăstării pe termen lung a refugiaților ucraineni și a membrilor vulnerabili ai comunității gazdă prin asigurarea accesului la servicii esențiale (sociale, educaționale și sănătate emoțională), promovarea autonomiei și consolidarea coeziunii sociale printr-o gamă largă de servicii.

Pentru mai multe detalii, contactați:

Lavinia Varodi, Manager de proiect

Tel. 0721.329.101, e-mail: lavinia.varodi@salvaticopiii.ro.

Despre Organizația Salvați Copiii:

De 35 de ani, Salvați Copiii România construiește programe sociale, politici publice și practici solide în beneficiul copilului din România. Expertiza și complexitatea proiectelor la nivel național fac din organizație o instituție socială esențială, al cărei rol este medierea între societate și autoritatea publică, în beneficiul copilului. În cele peste trei decenii de activitate, Salvați Copiii a intervenit activ în societate, identificând soluții concrete pentru protejarea și sprijinirea copiilor vulnerabili, și a militat, în același timp, pentru o colaborare viabilă cu autoritățile decidente, pentru asigurarea interesului superior al copilului. Salvați Copiii și-a asumat rolul de supraveghere vigilentă a autorităților publice, în așa fel încât acestea să implementeze politici publice de durată care să corecteze cauzele care duc la vulnerabilizarea copiilor. Totodată, organizația a reușit să creeze rețele active de solidaritate, prin încurajarea responsabilității sociale a companiilor și a societății, în sens larg. În calitate de membru al Save the Children, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în 118 țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. Peste 4.150.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.